

भाग—ख

- III. किन्हीं दो के कार्य और स्रोत दीजिए :
(क) नियासिन
(ख) कैल्शियम
(ग) विटामिन A. 6+6
- IV. खाद्य संरक्षण के सिद्धांत क्या हैं ? कोई एक विधि समझाइए।
12

भाग—ग

- V. बाल विकास को परिभाषित कीजिए। इसके महत्व की चर्चा कीजिए। 12
- VI. (क) वृद्धि और विकास के बीच अंतर करें।
(ख) भूतपूर्व बालावस्था तक बच्चे के शारीरिक विकास को कौनसे कारक प्रभावित करते हैं ? 6+6

भाग—घ

- VII. (क) मोटर विकास को कौन से कारक प्रभावित करते हैं ?
(ख) बच्चों की भावनाओं पर एक नोट लिखिए। 6+6
- VIII. भाषा विकास के चरणों की चर्चा कीजिए। 12

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1185

B.A./B.Sc. 5th Semester

HOME SCIENCE

(Foods & Nutrition & Child Development-I)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—60

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, selecting at least **ONE** question from each section. The **fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

- I. Discuss the various functions of food. 12
- II. Write notes on any **two** :
(a) Deficiency of proteins
(b) Microwave cooking
(c) Functions of fats. 6+6

SECTION—B

- III. Give the functions and sources of any **two** :
(a) Niacin
(b) Calcium
(c) Vitamin A. 6+6
- IV. What are the principles of Food Preservation ? Explain any one method. 12

SECTION—C

- V. Define Child Development. Discuss its importance. 12
- VI. (a) Differentiate between growth and development.
(b) Which factors affect physical development of a child upto late childhood ? 6+6

SECTION—D

- VII. (a) Which factors affect motor development ?
(b) Write a note on children emotions. 6+6
- VIII. Discuss stages of language development. 12

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

- I. ਭੋਜਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
- II. ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(ੳ) ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਕਮੀ
(ਅ) ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਵਿੱਚ ਪਕਾਉਣਾ
(ੲ) ਚਰਬੀ ਦੇ ਕੰਮ। 6+6

ਭਾਗ—ਅ

- III. ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਲਿਖੋ :
(ੳ) ਨਿਆਸੀਨ
(ਅ) ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ
(ੲ) ਵਿਟਾਮਿਨ A. 6+6
- IV. ਭੋਜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ ? ਕੋਈ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸੋ। 12

ਭਾਗ—ੲ

- V. ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
- VI. (ੳ) ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰੋ।
(ਅ) ਬਚਪਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ? 6+6

ਭਾਗ—ਸ

- VII. (ੳ) ਮੋਟਰ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ?
(ਅ) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 6+6
- VIII. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— प्रत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पाँच प्रश्न करें। पांचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

- I. भोजन के विभिन्न कार्यों की चर्चा कीजिए। 12
- II. किन्हीं दो पर नोट लिखिए :
(क) प्रोटीन की कमी
(ख) माइक्रोवेव में खाना बनाना
(ग) वसा के कार्य। 6+6